

66. TAHRÎM SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretin yedi veya sekizinci yılında indirilmiştir. Hz. Peygamberin helâl bir nîmeti kendisine yasaklama teşebbüsünün ele alındığı birinci ayetinde geçen “tuharrimu: Haram kılıyorsun, mahrum bırakıyorsun” kelimesinden adını alan sûre, 12 ayettir.

Hudeybiye barış antlaşmasından sonra, İslâm toplumunun hayat seviyesinde gözle görülür bir değişiklik olmuş, fakat bu, Peygamberin evine ve ailesine aynı oranda yansımamıştı. Çünkü Peygamber, önderi olduğu toplumda fakirlerin hayat seviyesine göre yaşamayı kendisine ilke edinmişti. O, zafere zafere koşan büyük bir devlet başkanı olduktan sonra bile hiçbir zaman lüks ve şatafata dalmamış, ömrünün sonuna kadar sâde ve mütevazı hayatını sürdürmüştü. Ne var ki, her kadın gibi Peygamberin hanımları da her zaman ve her konuda olmasa da İslâm toplumunda gittikçe artan imkanlardan pay almak istiyor, bunun için Peygambere sık sık şikayette

bulunuyorlardı. Buna karşılık Peygamber, dünyanın refah ve süsleriyle ilgili dileklerde bulunan hanımlarına bir uyarıda bulunmak ve yaşadığı mütevazı hayatı değiştirmeme konusundaki kararlılığını ortaya koymak istedi ve bir ay boyunca eşlerinden hiçbirisi ile birlikte olmayacağına yemin etti. Onun bu kararı vermesinde eşleri arasında kıskançlık ve sürtüşmelere yol açan şu olay da etkili olmuştı:

Hz. Peygamber, her ikindi namazı sonrasında eşlerinin odalarına düzenli olarak uğrardı. Hz. Peygamber'in böyle ziyaretlerinde Zeyneb b. Cahş O'na bal şerbeti ikram ediyordu. Bu durumu kıskanan Hz. Aişe, Hafsa ile anlaşıp Hz. Peygamber yanlarına geldiğinde ona, ağzından meğafir kokusu geldiğini söylediler. Meğafir, kötü kokan bir çiçektir. Arı, balını bu çiçekten almışsa balında meğafir kokusu olur. Hz. Aişe ile Hz. Hafsa, kendisinden kötü bir koku yayıldığında Peygamberin bundan çok rahatsız olacağını bildiklerinden, Zeyneb'in yanında kalmasını engellemek için bu hileye başvurmuşlardı. Gerçekten de hile tesirini gösterdi ve Hz. Peygamber, bundan

böyle bal şerbeti içmeyeceğine dâir Hz. Aîşe'nin yanında yemin etti ve ona, bu durumu hiç kimseye anlatmamasını tembihledi. Fakat Hz. Aîşe, çok geçmeden bunu Peygamberin diğer hanımı Hafsa'ya anlattı. Bunu ilâhî vahiy sayesinde öğrenen Peygamber, sırrını gizlemediğinden dolayı onu azarladi.

Bunun üzerine, bütün ümmete örnek olması gereken Peygamberin, eşlerini memnun etmek için bile olsa bal şerbetini veya herhangi bir helâl nîmeti kendisine yasaklamasının doğru bir davranış olmadığını bildiren ve Peygamber eşlerini, sahip oldukları yüce makâma yaraşır fedâkârlık ve olgunluğu göstermeleri konusunda uyaran ve kıyâmete kadar gelecek mümin ve müminelere ibret dersleri veren mübârek Tahrîm sûresi nâzil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla,

O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Peygamber! Neden eşlerini memnun etmek için Allah'ın sana helâl kıldığı bir şeyi kendine yasaklıyorsun? Sakın bir daha böyle bir şey yapma!

Bununla birlikte, Allah senin bu hareketini ve eşlerinin dünya malını arzu ederek sana karşı yaptıkları saygısızlığı affetmiştir. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Öyleyse, ey Peygamber, etmiş olduğun yeminden dönmelisin.

2. Z i r a Allah, uygun olmayan yeminlerinizden dönmeyi size meşrû kılmıştır (5. Mâide: 89). Şunu iyi bilin ki, Allah sizin biricik dostunuz, yardımcınız, koruyucunuz ve Mevlânızdır ve O, kullarının yapısını ve özelliklerini en iyi bilendir; sonsuz ilim ve hikmetiyle en doğru hükmü veren bir hakîmdir.

İşte bu ilim ve hikmetin bir tecellîsi olarak:

3. Hani Peygamber, eşlerinden birine bir sır vermiş ve bunu hiç kimseye anlatmamasını ona tembihlemişti. **Fakat** Peygamberin hanımı **bunu** diğer bir hanımına **anlatınca, Allah** onlar arasında geçen bütün konuşmaları Peygambere bildirerek **onu bundan haberdar kılmıştı**. Peygamber de hanımlarına gelerek olup bitenlerin **bir kısmını** onlara anlatmış, **bir kısmına ise** —yüce edebinden dolayı— **hiç değinmemişti**. Peygamber **bunu eşine anlatınca**, eşi hayretler içinde **“Bunu sana kim bildirdi?” diye sormuş**, Peygamber de **“Her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah bunu bana bildirdi!” diye cevaplamıştı**.

4. Ey Peygamber hanımları! Özellikle de siz ikiniz; eğer yaptıklarınızdan pişmanlık duyup Allah’a yönelirseniz bu yerinde bir davranış olur; çünkü **ikinizin de kalpleri** yanlışlık ve haksızlığa iyice meyletmişti! **Fakat** tövbe etmek yerine, **birbirinize arka çıkıp Peygambere karşı**

gelirseniz, şunu iyi bilin ki, onun koruyucusu Allah'tır; ayrıca, gizli fısıltılarınızı Peygambere bildiren Cebrail, öz babalarınızın da içlerinde bulunduğu dürüst ve erdemli müminler ve diğer bütün melekler onun yardımcısıdır. Bütün müminler, onun kılına zarar gelmesin diye, her türlü tehlikeye karşı canlarını siper ederek onu korumayı ve bu uğurda şehit olmayı en büyük şeref bilirler. İşte, mesele bu kadar önemlidir.

Ey Peygamber hanımları! İslâm dâvâsının başarıya ulaşması için büyük bir fedâkârlıkla mücâdele veren ve ümmetinin sorumluluğunu her an omzunda hissederek gece gündüz çaba harcayan Peygamber, eğer sizi boşamıyor ve sizi üzmemek için eziyetlerinize sabırla katlanıyorsa, bu size muhtaç ve mahkûm olduğundan değildir:

5. Eğer Peygamber sizi boşarsa, Rabb'i ona sizin yerinize, sizden daha hayırlı eşler nasip edecektir: Allah'a yürekten boyun eğen, O'na içtenlikle iman eden, kendisini Allah'a adanmış,

dâimâ Allah’a **yönelen**, O’na hakkıyla kulluk ve **ibâdet eden**, anlam ve hikmetini özümseyerek namaz kılan ve **oruç tutan dul kadınlar ve genç kızlar** bahşedecektir. Çünkü Peygamberin —tüm ümmete örnek olması gereken— ailesindeki huzursuzluk, bütün ümmetin huzursuzluğu demektir. O hâlde:

6. Ey iman edenler! Hem kendinizi, hem d e ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyun! Unutmayın ki, cehennem ateşini tutuşturan, işlediği kötülükler yüzünden bizzat insanın kendisidir ve tüm kötülüklerin temeli ve asıl kaynağı, ilâhî irâdeye başkaldırarak sahte ilâhların boyunduruğu altına girmektir ki, bunun en belirgin simgesi, önünde saygıyla boyun eğilen taştan putlar ve heykellerdir. O hâlde, dünyada yapılan zulüm ve haksızlıkların, bir gün cehennemde ateş olup zâlimin karşısına çıkacağını unutmayın! İşte zâlimleri bekleyen bu ateşin **başında, Allah’ın emirlerine asla karşı gelmeyen ve kendilerine verilen her emri itirazsız ve eksiksiz yerine getiren son derece**

acımasız, sert ve güçlü meleklerden zebaniler vardır.

7. O Gün zâlimlere, “Ey inkârcılar!” denilecek, **“Bugün özür dileyip bahaneler öne sürmeye kalkmayın; çünkü siz, ya lınızca yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz!”**

8. Ey iman edenler! Tüm içtenliğinizle Allah’a yönelip günahlarınızdan pişmanlık duyarak tövbe edin; yüreğinizdeki ümit ışığı hiç sönmesin, umulur ki Rabb’iniz, günahlarınızı bağışlayacak ve sizi, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştirecektir. O Gün Allah, Peyga mberi ve onun yanında yer alan samîmî ve fedâkâr Müslümanları elbette utandırmayacaktır. Öyle ki, O Gün zâlimler ve münâfıklar karanlıklar içinde cehenneme doğru yol alırlarken, müminlerin dünyada iken kazanmış oldukları nurları, önlerinden ve sağ taraflarından kendilerini takip edecek ve cennete giden yolu onlara gösterecektir. Bu arada münafıkların zaten

nurlarının yokluğu ortaya çıkıp kapkaranlıkta kalınca Müslümanlar şöyle **dua ederler: “Ey Rabb’imiz!”** Biz cennete girinceye kadar **nurumuzu tamamla;** nurumuzu bizden ayırma, bizi karanlıklarda bırakma. Gerçi biz bunu hak edecek davranışlar gösteremedik, Sana hakkıyla kulluk da edemedik, onun için **bizi bağışla** ey Rabb’imiz; **hiç kuşku yok ki, Sen her şeye kadirsin!”**

O hâlde, bu müjdeye nâil olabilmek için;

9. Ey Peygamber ve Peygamberin izinde yürüyen Müslüman! Allah’ın ayetlerini açıkça inkâr eden **kâfirlere** ve küfrünü gizleyerek aranızda sızmış olan **ikiyüzlülere karşı** her alanda mücâdele vererek, Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat tarzını yeryüzünde egemen kılmak üzere onlarla **cihâd et;** dinin ilkelerini korumak söz konusu olduğunda, **onlara karşı sert** ve kararlı **davran!** İnkâr ve zulümden vazgeçmedikleri takdirde, **varacakları yer cehennemdir! Ne korkunç bir son!**

10. Allah, buyruklarına karşı gelerek **inkâr edenlerin,** Peygamberin en yakın akrabası bile olsalar cezadan kurtulamayacaklarını açıklayıp müminleri uyarmak için, **Nûh’un karısı ile Lut’un karısını örnek veriyor:** Bunların her ikisi de, iki dürüst ve erdemli iki kulumuzun nikahı altında bulunuyorlardı; ancak imandan yüz çevirerek **onlara karşı geldiler ve** birer Peygamber olan kocaları, **onları Allah’ın cezasından kurtar a m a d ı .** Böylece, diğer kâfirlerle birlikte helâk olup gittiler! Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: Bu isyankâr kadınların her **ikisine de, “Haydi, cehenneme giren diğer kâfirlerle birlikte siz de ateşe girin!”** denilecektir.

11. Allah, iman edenler için de, dünyada düşünülebilen, iyi bir Müslüman olabilmeye engel olacak en olumsuz, en kötü ortamda, Firavun’un sarayında **Firavun** gibi bir zâlimin hanımı olduğu hâlde, bütün müminlere örnek olma derecesine yükselen Asiye’nin iman ve sabır dolu hayatı **nı örnek veriyor:** Bir kadının hayal edebileceği

bütün dünyevî zenginlik ve imkânlara sahip olan Asiyе, dünyanın lüks ve ihtişâmını elinin tersiyle iterek **“Ey Rabb'im!” diye yalvarmıştı,** **“Zâlimlerin saraylarını, villalarını istemem; bana katında bulunan cennette bir köşk hazırla Allah'ım! Beni Firavun'dan ve onun yaptığı zulüm ve haksızlıklardan koru ve bu zâlim toplum ile aynı hayatı ve aynı âkıbeti paylaşmaktan kurtar beni yâ Rab!”**

12. Ve İmran kızı Meryem'i de, mümin hanımlar için ikinci bir örnek kıldık: O Meryem ki, **iffetini** titizlikle **korumuş,** âdetâ bir iffet ve ahlâk örneği olmuştu; **Biz de, kendisine** hayat veren **Ruhumuzdan üflemiş** ve İsa gibi yüce bir Peygamberin annesi olma şerefini ona bahşetmiştik. Fakat o, asla bir Peygamber annesi olduğuna güvenip şırmadı; **Rabb'inin buyruklarına v e bütün kitaplar ına** yasa ve yazgılarına yürekten **inandı ve** hayatı boyunca, tüm varlığını Allah'a adayan tertemiz ve **itaatkâr kadınlardan biri oldu.**